

DOMAČI LJUBLJENČKI

RAZISKOVALNA NALOGA



Avtor:
Marko Boštjan Zdolšek, 9.a

Mentorica:
Natalija Višnar, prof.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2018

DOMAČI LJUBLJENČKI

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtor:

Marko Boštjan Zdolšek, 9.a

Mentorica:

Natalija Višnar, prof.

Mestna občina Celje, Mladi za Celje

Celje, 2018

Učenje je kot veslanje proti toku: če ne napreduješ, greš nazaj.

(kitajski pregovor)

ZAHVALA

Zahvalil bi se svoji družini, ki mi je pomagala, kadarkoli sem pomoč potreboval.

Zahvalil bi se svoji mentorici, Nataliji Višnar, za vso pomoč, za odgovore na vsa vprašanja, ki sem jih potreboval, za vso organizacijo z anketami in še za marsikaj.

Zahvalil bi se učiteljici Lidiji Pogačnik Kodrun, ki je lektorirala mojo raziskovalno nalogo, učitelju Tomažu Končanu in ostalim učiteljem za podporo in razumevanje ter učencem, ki so reševali anketni vprašalnik.

Kazalo vsebine

1. UVOD	9
1.1 OPREDELITEV PROBLEMA	9
1.2 HIPOTEZE RAZISKOVALNE NALOGE	9
1.3 METODE DELA	10
2. TEORETIČNI DEL	11
2.1 AKVARIJSKE RIBE	11
2.1.1 Čuti in anatomija	11
2.1.2 Predstavniki akvarijskih rib	12
2.1.3 Izbira in nakup rib	13
2.1.4 Hrana	14
2.2 PSI	14
2.2.1 Čuti	14
2.2.2 Izbira in nakup/posvojitev	15
2.2.3 Hrana	16
2.2.4 Zanimivosti.....	16
2.2.5 Pasma	16
2.3 MAČKE	19
2.3.1 Pasma mačk.....	19
2.4 GLODAVCI	21
2.4.1 Miši.....	21
2.4.2 Veverica	22
2.4.3 Morski prašiček	22
2.4.4 Hrček	23

2.4.5	Polh.....	23
2.4.6	Činčila	24
2.4.7	Skakači	24
2.4.8	Bober	25
2.5	PTICE.....	25
2.5.1	Papagaj	25
2.5.2	Domači vrabec	26
2.6	PIKAPOLONICA KOT PRVI HIŠNI LJUBLJENČEK	27
3.	OSREDNJI DEL	28
3.1	TEŽAVE V PROCESU RAZISKOVANJA	28
3.2	OPIS RAZISKOVALNIH REZULTATOV	28
3.2.1	REZULTATI ANKET	29
3.2.2	SPLOŠNE UGOTOVITVE ANKETE	39
4.	OBISK TRGOVINE Z MALIMI ŽIVALMI IN VETERINARJA	40
6.	ZAKLJUČEK	44
7.	LITERATURA	45
8.	PRILOGE	46

Kazalo slik

Slika 1: Gupi	12
Slika 2: Kraljevska plaščarica	12
Slika 3: Žalovalka	13
Slika 4: Čutila psa.....	15
Slika 5: Labradorc	16
Slika 6: Zlati prinašalec	17
Slika 7: Švicarski planšar	18
Slika 8: Nemški ovčar	18
Slika 9: Perzijka.....	19
Slika 10: Turška Van.....	20
Slika 11: Ruska modra mačka	20
Slika 12: Abesinka.....	21
Slika 13: Miši	21
Slika 14: Veverica	22
Slika 15: Morski prašiček	22
Slika 16: Hrček.....	23
Slika 17: Polh	23
Slika 18: Činčila.....	24
Slika 19: Skakači	24
Slika 20: Bober	25
Slika 21: Papagaj.....	25
Slika 22: Domači vrabec.....	26
Slika 23: Sedempikčasta pikapolonica.....	27
Slika 24: Sedempikčasta pikapolonica.....	27

POVZETEK

V teoretičnem delu raziskovalne naloge bom predstavil osnovne pojme glede hišnih ljubljencev, ki so pomembni za razumevanje rezultatov .

V empiričnem delu raziskovalne naloge vam bom predstavil namen raziskave, svoje hipoteze in raziskovalno metode.

Pričakoval sem, da večina anketirancev ima hišnega ljubljencev oziroma ga želi imeti.

Ugotovil sem, da večina anketirancev hišne ljubljencev res ima ali si jih želi imeti, da je najpogostejši hišni ljubljencev pes ter da anketiranci za hišne ljubljencev redno skrbijo.

1. UVOD

Za raziskovalno nalogo sem se odločil, ker imam hišnega ljubljénčka. Moj cilj je ugotoviti, koliko učencev ima hišne ljubljénčke. Zanima me tudi, katere hišne ljubljénčke imajo tisti, ki jih imajo, in katere bi želeli imeti tisti, ki jih še nimajo.

1.1 OPREDELITEV PROBLEMA

Posvetil sem se ugotavljanju, kakšne domače ljubljénčke imajo učenci naše šole. Ugotavljal sem predvsem:

- ali učenci imajo hišne ljubljénčke,
- kateri hišni ljubljénčki so najpogostejši,
- kdo skrbi za hišne ljubljénčke.

1.2 HIPOTEZE RAZISKOVALNE NALOGE

- ✚ Večina učencev naše šole ima hišne ljubljénčke.
- ✚ Najpogostejši hišni ljubljénček je mačka.
- ✚ Za nakup hišnega ljubljénčka so se odločali učenci v sodelovanju s starši.
- ✚ Učenci so ljubljénčke kupili.
- ✚ Učenci za hišne ljubljénčke skrbijo redno.
- ✚ Večina jih ima več kot eno leto.
- ✚ Učenci svoje hišne ljubljénčke dobro poznajo.
- ✚ Učenci, ki hišnih ljubljénčkov nimajo, si želijo muco.
- ✚ Učenci vedo, kako skrbeti zanje.
- ✚ Učence za hišne ljubljénke najbolj navdušijo sošolci.

Hipoteze pri posameznih vprašanjih sem v raziskovalni nalogi potrdil, ovrgel ali delno potrdil.

1.3 METODE DE LA

1. Pri raziskovanju sem uporabil metodo ankete.
 - Anketni vprašalnik št. 1 : ta vprašalnik je bil namenjen učencem od tretjega do devetega razreda naše šole. Anketiranih je bilo 299 učencev.
 - Anketni vprašalnik št. 2 : ta vprašalnik je bil namenjen učencem drugega razreda naše šole. Anketiranih je bilo 52 učencev.

2. Raziskovanje in praktično delo:
 - delo z literaturo in internetom,
 - obisk trgovine za male živali,
 - intervju z veterinarjem.

Prebral sem kar nekaj knjig, raziskoval po internetu, se pogovarjal s sošolci in ostalimi učenci, nato pa sem nalogo še računalniško oblikoval. Všeč mi je bilo predvsem to, da sem se pri raziskovanju tudi sam veliko naučil.

2. TEORETIČNI DEL

2.1 AKVARIJSKE RIBE

2.1.1 Čuti in anatomija

2.1.1.1 Škrge

Škrge so dihalni organi rib. Pred mehanskimi vplivi so zaščitene s škržnim poklopcem.

2.1.1.2 Oko

Ribe skozi trde leče svojih oči odlično vidijo. Oči jim pomagajo pri orientaciji v okolici. Nastavitev ostrine poteka prek mišic, ki lečo premikajo ali odmikajo od mrežice.

2.1.1.3 Brki

Brki so mesnati, nitasti prispevki na ribjih ustih. Na njih so številne čutne in okušalne celice. Brke imajo večinoma le ribe, ki kopljejo po dnu in tako iščejo hrano.

2.1.1.4 Plavuti

Plavuti so ribji organi za premikanje. Z njimi lahko ribe plavajo tako nazaj kot naprej. Plavuti služijo tudi za ravnotežje.

2.1.1.5 Pobočnica

Pobočnica se začne na ribji glavi in se konča pri repu. Z njo ribe zaznavajo tlačne valove in nihanja.

2.1.1.6 Luske

Ribje telo je pokrito z luskami kot s ščitnikom. Luske so prevlečene s sluzjo, ki pri plavanju zmanjšuje trenje.

2.1.2 Predstavniki akvarijskih rib

2.1.2.1 Gupi



Slika 1: Gupi

Družina Živorodni zobati krapovci. Pri samcu se je podrepna plavut spremenila v organ za parjenje. Samica je srebrna do rahlo bež, velika do 5,5 cm. Pisani samci so 2 cm manjši. **Izvor** Severni del Južne Amerike, nekateri Karibski otoki. **Gojenje** Skupina z večjim številom samic. Potrebujemo veliko prostora za plavanje, jedo pa manjšo živo, umetno in rastlinsko hrano.

pH-vrednost 7,2–8,0 **Temperatura** 24–28 °C **Trdota vode** 15–25 °dH

2.1.2.2 Kraljevska plaščarica



Slika 2: Kraljevska plaščarica

Družina Pritlikavi ostrižniki. Pri nekoliko bolj bledih, 10 cm velikih samcih sta hrbtna in podrepna plavut koničasti. Samica je 2 cm manjša; v času drstenja ima trebuh škrlatno rdeč. **Izvor** Nigerija; zelo pogosti so tudi v delti reke Niger. **Gojenje** V parih. Zelo miroljubna vrsta. Kraljevske plaščarice imajo akvarij s skrivališči. Zadržuje se na sredini in na vrhu. Sprejmejo skoraj vsako živo, zamrznjeno in umetno hrano. **pH-vrednost** 6,5–7,0 **Temperatura** 24–26 °C **Trdota vode** 5–15 °dH.

2.1.2.3 Žalovalka



Slika 3: Žalovalka

Družina Karacinidi. Velikost: dobrih 5 cm, spola po videzu težko ločimo, samci so nekoliko vitkejši in nekoliko manjši. **Izvor** Različna vodovja v Braziliji, Boliviji in Paragvaju. **Gojenje** Jata, najmanj 6 primerkov. Večinoma mirno plavajo v sredini akvarija; so zelo miroljubne. Najraje jedo žive muhe, ki čofotajo po vodni gladini. **pH-vrednost** 6,0–7,5 **Temperatura** 22–26 °C **Trdota vode** 5–15 °dH.

2.1.3 Izbira in nakup rib

Za nakup rib si vzemite čas. Najprej si jih v trgovini natančno oglejte. Biti morajo zdrave in živahne. Primerkov s tvori, pohabljenimi hrbtenicami ali belimi pikicami na trupu in plavutih ne kupujte. Tudi motne oči in močno natrgane ali manjkajoče plavuti naj vas odvrnejo od nakupa. Ne kupujte rib iz akvarija, v katerem opazite mrtve živali. Obarvana voda v trgovčevem akvariju je skoraj vedno posledica uporabe zdravil in ni ravno priporočilo za nakup. Če pa ribe niso videti tako barvite kot na fotografijah, ki ste jih videli, to ni razlog, da jih ne bi kupili. Ribe so v trgovčevem akvariju pod velikim stresom in ta povzroči obledelost.

2.1.4 Hrana

Ribjo hrano vseh vrst lahko kupite v trgovinah z malimi živalmi. Živo hrano pa lahko ulovite tudi sami: najdete jo v ribnikih, travniških jarkih in odprtih sodih za deževnico.

Živa hrana je najbolj podobna tisti, ki jo ribe najdejo v naravi. Poleg tega spodbuja prirojeni lovski nagon rib. Njena slabost pa je, da se lahko prek nje v akvarij vtihotapijo povzročitelji bolezni. Poleg tega nekatere vrste žive hrane, kot vodne bolhe, niso na voljo vso leto.

Zamrznjena hrana – po sestavi hranilnih snovi je prav tako zelo kakovostna – je globoko zamrznjena živa hrana. Njena prednost je v tem, da se pri proizvodnji uniči večina povzročiteljev bolezni.

Suha hrana je občutno manj bogata kot živa in zamrznjena hrana. Drugače je z industrijsko pridelano umetno hrano, ki jo ponujajo v vakuumsko zaprtih vrečkah in je obogatena z vitamini in mikroelementi. Takoj ko odpremo embalažo, je hrana še sveža in zelo kakovostna. Po odprtju embalaže pa se kakovost začne izgubljati. Zato jo kupujte v manjših količinah in jo hitro porabite. Na jedilnik številnih rib (na primer živorodnih zobatih krapovcev ali somov) sodi rastlinska hrana. Zato mora biti v akvariju vsaj nekaj kamnov, obraslih z zelenimi algami. Poleg tega lahko zobatim krapovcem ponudite tudi blanširano ali na grobo zrezano glavno solato ali špinačo. Ostanke, ki jih ribe niso pojedle, morate iz akvarija odstraniti v najmanj šestih urah, da ne začnejo gniti.

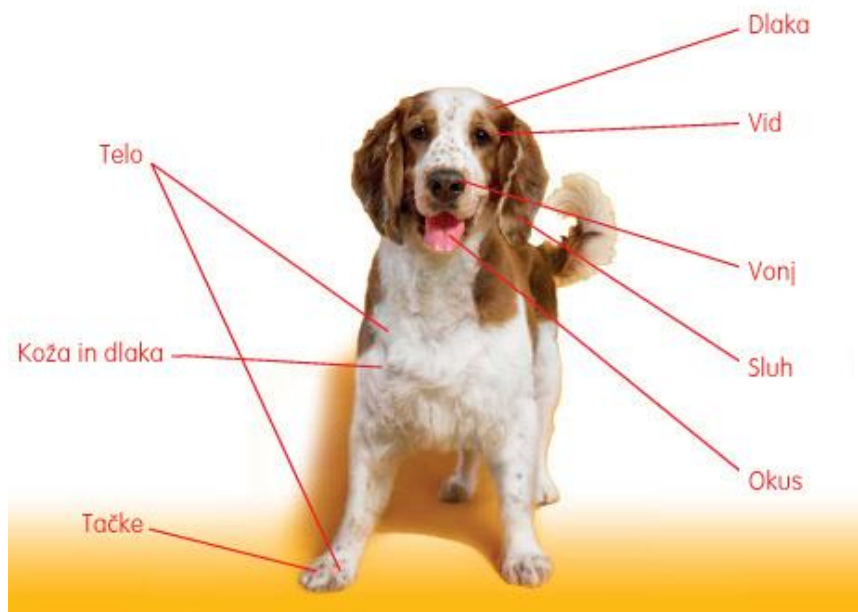
2.2 PSI

2.2.1 Čuti

2.2.1.1 Voh in okus

Vohljanje, s katerim pes izboljša zaznavo, se razlikuje od normalnega vzorca dihanja, sestavlja ga serija kratkih vdihov in izdihov. Nosna votlina je zgrajena tako, da se zrak usmeri proti vohalnemu epitelu. Zaznavo izredno nizkih koncentracij molekul še izboljšajo žepi v epitelu, kjer se te molekule nalagajo ob vsakem vdihu, ne da bi jih pes sproti izdihal. Psi so znani po svojem izredno ostrem vohu, saj igrajo vonjave več pomembnih vlog v pasjem življenju. Pasji predniki so se zanašali predvsem na voh pri lovu na plen, poleg tega pa imajo vonjave ključno vlogo pri interakcijah med psi.

Okus je slabše raziskan in močno povezan z vohom. Pes ima pet različnih tipov čutnic za okus, od katerih je verjetno umami zelo pomemben zaradi prehrane, bogate z beljakovinami. Za razliko od človeka in večine ostalih sesalcev psi niso občutljivi na slano, kot plenilci so namreč manj podvrženi tveganju za pomanjkanje natrija. Kakovost prehrane namesto tega zaznavajo kot razmerje različnih aminokislin in nukleotidov, kar je dodatna prilagoditev na pretežno mesno hrano. Po pomembnosti voh toliko prevladuje nad okusom, da je možno psa z umetnim dodajanjem vonjave pripraviti do tega, da poje nekaj, česar sicer ne mara.



Slika 4: Čutila psa

2.2.1.2 Sluh

Razpon frekvenc, ki jih lahko zazna pasje uho, je približno 40 do 60.000 Hz, torej lahko pes sliši mnogo višje frekvence od človeka. Poleg tega jim zelo gibljivi uhlji omogočajo hitro določanje smeri, iz katere prihaja zvok, ter skoraj štirikrat natančnejše razločevanje zvokov, ki prihajajo iz različnih smeri, kot človek. Sluh je občutljivejši od človeškega, predvsem pri visokih frekvencah, najbolj občutljivo območje je med 5 in 8 KHz. Občutljivost na visoke frekvence povezujejo s komunikacijo med materjo in mladiči. Pravkar skoteni mladiči oddajajo ultrazvočne klice, ki so zaradi dušenja visokih frekvenc v zraku nezaznavni na daljše razdalje, kar poveča varnost.

2.2.2 Izbira in nakup/posvojitev

Če se odločimo, da bo v naš dom prišel pasji član, se moramo najprej ne glede na pasmo vprašati, ali imamo dovolj časa, da se bomo s psom ukvarjali, ali bomo psa sprehajali ob vsakem vremenu vsaj 10 ali več let, ali bomo lahko primerno skrbeli za njegovo zdravje in prehrano, ali bomo prve mesece brisali za njim lužice in kupčke ter ali bomo v urbanem okolju za njim pobirali iztrebke. Če smo tem vprašanjem pritrdili, se moramo odločiti, katera pasma bi našemu načinu življenja najbolj ustrezala. Ne smemo se odločiti le na podlagi izgleda male kepice, saj ima vsaka pasma svoje značilnosti. Pasma izberemo na podlagi izgleda, velikosti, aktivnosti, ki jo želimo s psom početi, prostora, kjer bo pes bival, zahtevnosti šolanja in potrebnega predznanja za obvladanje določene pasme. Pasjega mladiča ne smemo kupiti kot štruco kruha, o nakupu moramo razmisliti, se pozanimati o različnih vzrediteljih. Če se odločimo za posvojitev psa v zavetišču, ga večkrat obiščimo in peljimo na sprehod, da vidimo, kako se odziva v različnih situacijah. Preden gremo iskat kužka, moramo kupiti posodici za hrano in vodo, ovratnico in povodec, ležišče,

kletko, v kateri bomo imeli mladiča, ko ga ne bomo mogli imeti pod nadzorom, pesjak in izolirano pasjo uto, če bo pes živel na vrtu, igračko za žvečenje in krtačo. Poskrbeti je potrebno, da kuža ne bo imel dostopa do električnih kablov in ostale opreme, za katero nočemo, da dobi kakšen odtis pasjih zobkov. Zavedati se moramo, da mlad pes lahko v stanovanju naredi precej škode, če ima dostop do različnih stvari in če ne uspe na drugačen način potrošiti energije.

2.2.3 Hrana

Hrano vseh vrst lahko kupite v trgovinah za živali. Nekateri psi jedo vse, kar je na voljo: ribe, mrhovino, jagodičevje in človeške smeti.

2.2.4 Zanimivosti

Psi imajo podaljšana stopala, hodijo pa digitigradno, tj. ne stopajo na celo stopalo, ampak le na prste. Ker krempljev ne morejo uvleči, se jim ti obrabijo. V pasjih nogah spojene zapestne kosti zmanjšajo obremenitev ob teku.

2.2.5 Pasma

2.2.5.1 *Labradorec*

Ta pasma ima dvojno dlako. Zunanja dlaka je gladka, kratka, zelo gosta in groba na otip. Podlanka je mehka, voodoodporna, ščiti psa pred mrazom, vetrom in vodo. Barva kože je lahko čokoladna, črna ali rumena. Izpadanje dlake je povprečno. Težko je dajati o prehrani psom neke absolutno veljavne nasvete. Upoštevati moramo, da določena pasja hrana nekemu psu ustreza, drugemu pa kmalu povzroči prebavne motnje, dolgoročno (v roku 6 do 48 mesecev – odvisno od velikosti psa) pa težave z alergijo kože. Zato je osnovno, da sestavo, vrsto in količino pasje hrane prilagodimo vsakemu posameznemu psu. Če pes ni preveč ješč in opravlja ta obred bolj počasi ali nerad, se postavlja vprašanje, kaj je vzrok temu.



Slika 5: *Labradorec*

2.2.5.2 Zlati prinašalec

Zlati prinašalec je pes, ki je bil v Angliji priznan kot pasma leta 1913. Zlati prinašalec je zaradi svoje lepote postal priljubljena pasma. Ker odlično plava, ga uporabljajo tudi v močvirnatih predelih. Dejaven je tudi v hladni vodi, ker njegova poddlaka ostane suha in topla. Kot družinski pes je nadvse potrpežljiv, miren in navezan na člane svojega krde. Zelo rad ima otroke. Je odličen delovni pes, brez večjih težav se ga da izšolati po programih klasične poslušnosti (brez obrambe), uporaben za iskanje pogrešanih oseb, za iskanje ponesrečencev v ruševinah, potrebuje veliko prostosti in ukvarjanja z njim. Šolanje poteka izključno samo z motivacijo s predmetom in hrano. V višji starosti se včasih pojavlja siva mrena na očesu. Sicer je odporen in ima dolgo življenjsko dobo.



Slika 6: Zlati prinašalec

2.2.5.3 Švicarski planšar

Veliki švicarski planšarski pes je pasma psa, ki spada v skupino švicarskih planšarskih psov, kamor uvrščamo še bernskega planšarskega psa, entlebuškega planšarskega psa in apenzelerskega planšarskega psa. Veliki švicarski planšarski pes je največji in najmirnejši med njimi.



Slika 7: Švicarski planšar

2.2.5.4 Nemški ovčar

Nemški ovčar (znan tudi kot alzaški ovčar in splošno znan pod imenom »volčjak«) je ena najbolj vsestranskih delovnih oziroma službenih pasjih pasem. Po vsem svetu ga uporabljajo kot čuvaja in lavinskega psa, odlično se obnese tudi kot policijski in vojaški pes kot vodnik za slepe ali kot pastirski pes. Poleg tega sodi med najbolj priljubljene človekove spremljevalce; svojemu gospodarju je neskončno zvest in vdan.



Slika 8: Nemški ovčar

2.3 MAČKE

Za samčke naj bi veljalo, da se na lastnika bolj navežejo in so tudi sicer bolj ljubeči kot samičke. Vendar se včasih zgodi tudi nasprotno.

2.3.1 Pasma mačk

2.3.1.1 Perzijka

Domovina perzijskih mačk je področje male in srednje Azije. Italijanski raziskovalec Pietro della Valle naj bi jih s svojega potovanja po Iranu v Italijo prinesel že leta 1521. Potem ko so perzijke poskrbele za evforijo v londonski Kristalni palači in si je tudi kraljica Victoria priskrbela modro perzijko, so iz Anglije krenile na osvajanje vsega sveta. Prve perzijke so bile le črne, bele in modre, danes pa beležimo več kot tristo različic barve in vzorcev. Vnaprej moramo vedeti, da nega perzijk ni enostavna, saj so s svojo dolgo dlako odvisne od nas.



Slika 9: Perzijka

2.3.1.2 Turška van

V začetku petdesetih let prejšnjega stoletja je neka britanska turistka v Turčiji opazila mačke van. Dlaka mačke van je dolga in do korenin svilasto mehka. Ker nima poddlake (spodnje plasti dlak), dlake ležijo tesno ob telesu. Dlaka turške van je apnenčasto bela. Obraz nad obrvmi je intenzivno oranžen, prekinja pa ga navpično potekajoča bela lisa. Veliki, poraščeni, navpični in precej skupaj naseljeni uhlji so na hrbtni strani beli, enako kot tudi razmeroma dolg nos, z notranje strani pa rožnati kot vrh noska in blazinice na šapicah.



Slika 10: Turška van

2.3.1.3 Ruska modra mačka

Na prvi pogled ruska modra mačka po barvi kožuščka spominja na kartuzijko. Vendar pa se tako od kartuzijke kot tudi od evropske kratkodlake mačke razlikuje po zgradbi svojega telesa, ki je na splošno bolj vitko in nežno. Telo ruske modre mačke deluje vitko in elegantno. Njene noge in rep, ki se koničasto zaključuje, so dolgi. Šapice so majhne in ovalne. Glava ruske modre mačke je klinaste oblike in ploska z ravnim čelom in nosom, krepko brado ter izrazito izstopajočim smrčkom pod brki.



Slika 11: Ruska modra mačka

2.3.1.4 Abesinka

Bolj kot vse druge mačke prav abesinka spominja na upodobitve staroegipčanske tempeljske mačke. Klasična abesinka zaradi divje barve kožuha deluje kot miniatura puma. Danes gojijo abesinke v osmih različnih barvah. Abesinke se zelo ljubko gibljejo, so temperamentne in samovoljne. Ne moremo jih vzgajati in učiti, prej kot mi njih bodo one vzgojile nas. Sprva so nezaupljive, ko pa je sklenjeno prijateljstvo, so zelo ljubeče in zveste.



Slika 12: Abesinka

2.4 GLODAVCI

2.4.1 Miši

Miš je majhen, pogosto škodljiv glodavec z dolgim, golim repom, ki se hrani z živili in poljskimi pridelki.



Slika 13: Miš

2.4.2 Veverica

Veverica je po barvi močno spremenljiva in tudi v istem kraju so lahko osebkovi različnih barv. Kožuh je lahko rdeč, rjav, siv ali črn. Trebuh pa je vedno bel. Poleti je dlaka kratka in po zgornji strani telesa rumenkasto rjava in črna.



Slika 14: Veverica

2.4.3 Morski prašiček

Ta mali glodavec je po zunanosti res podoben majhnemu prašiču. Čokata postava, globoko viseče telo in kratke noge spominjajo na prašiča, prav tako pa tudi kruleči glasovi, ki jih včasih oddaja. Morski prašički nimajo seveda nič opraviti s prašiči. Po odkritju Amerike v 16. stoletju so jih prepeljali čez veliko lužo v Evropo. Nekateri jih zaradi tega imenujejo čezmorski prašički.



Slika 15: Morski prašiček

2.4.4 Hrček

Hrčki sodijo v družino hrčkov in voluharic, znotraj te pa v poddružino pravih rovk. V večini so rastlinojedci, prehranjujejo se tudi z nevretenčarji. V prosti naravi živijo do 2 leti. Imajo 5 prstov in čeljustne vrečke, ki so kot zbiralnik krme. Razlikujemo sedem rodov. Vse vrste so v bistvu domače živali, med njimi je najpogostejši zlati hrček. Zaradi kopičenja velikih prehranskih zalog je človek nanj kmalu postal pozoren. Poljski hrček lahko nakopiči ogromne zaloge hrane. Iz dvometrskih globin si živalce izvlečejo polne nahrbtnike zrnja.



Slika 16: Hrček

2.4.5 Polh

Polh je nočni glodavec in edini predstavnik rodu glis, ki živi v kontinentalni Evropi, tudi v Sloveniji.



Slika 17: Polh

2.4.6 Činčila

Činčila je majhen glodavec, ki ga večinoma gojijo zaradi kožuha, vedno bolj pa postaja tudi kot hišni ljubljencek. Živi v suhih stepskih in gorskih predelih Južne Amerike, in sicer v velikih skupinah. Dan preživi v votlini ali skrivališču med kamni.



Slika 18: Činčila

2.4.7 Skakači

Skakači živijo v suhih področjih, stepah in pustih predelih južne Rusije, zahodne in notranje Azije ter severne Afrike. Pred plenilci se rešujejo z dolgimi skoki. Pri gibanju sodelujejo samo zadnje okončine.



Slika 19: Skakači

2.4.8 Bober

Za bobra so značilni ploščat, luskast rep, plavalna kožica med prsti zadnjih nog, veliki sekalci in nekaj anatomskih posebnosti v zgradbi grla in prebavil. Bobri dosežejo maso 30 kg in več, tako da so drugi največji glodavci na svetu. So napol vodne živali z vretenasto oblikovanim telesom in plavalno kožico med prsti zadnjih nog.



Slika 20: Bober

2.5 PTICE

2.5.1 Papagaj

Ime reda izhaja iz latinske besede psittacus za papigo. Red vsebuje 368 vrst. Te ptice večinoma živijo v tropih južne poloble, nekatere vrste tudi v zmernem podnebjju. Najdemo jih tudi v Avstraliji, Tihomorskih otokih, Indoneziji in Novi Gvineji.



Slika 21: Papagaj

2.5.2 Domači vrabec

Domači vrabec, pogosto samo vrabec, je majhen ptič pevec iz družine vrabcev, ki izvorno živi v večjem delu Evrope in Azije, s pomočjo človeka pa je poselil tudi druge celine in je za kokošjo najbolj razširjen ptič na svetu. Zaradi sobivanja s človekom ga nekateri označujejo za poludomačenega, kar pa je nekoliko nenatančen izraz. Izkorišča namreč le človekova bivališča in hrano, ne dopusti pa neposrednega stika.



Slika 22: Domači vrabec

2.6 PIKAPOLONICA KOT PRVI HIŠNI LJUBLJENČEK

Če naj bi pikapolonica prinašala srečo, jo bodo trije mladi iz Celja in okolice v prihodnje imeli v izobilju. Njihova zanimiva podjetniška ideja, ki so jo poimenovali Dotifly, je namreč povezana z gojenjem ogrožene slovenske sedempikčaste pikapolonice. S tem želijo ohranjati domačo vrsto, ki jo vedno bolj ogrožajo tujerodne harlekinske pikapolonice, hkrati pa otrokom med petim in desetim letom omogočili, da bi imeli prvega domačega ljubljence, za katerega bi lahko sami skrbeli in se tako počasi privajali na sobivanje z bolj zahtevnimi živalmi. Zamisel se je porodila biologinji Nini Štarkel, ki se je s pikapolonico ukvarjala že v svoji diplomatski nalogi, med študijem, ki ga zdaj končuje, pa se je srečala s koristnimi organizmi na vrtu, med katere sodijo tudi pikapolonice.



Slika 23: Sedempikčasta pikapolonica



Slika 24: Sedempikčasta pikapolonica

3. OSREDNJI DEL

V tem delu vam želim predstaviti rezultate raziskave, ki sem jo izvedel s pomočjo anketnega vprašalnika (najdete ga v prilogi). Razdelil sem ga med učence od drugega do devetega razreda II. OŠ Celje. Kot že uvodoma rečeno sem se za to temo odločil zaradi zanimanja, koliko učencev ima hišne ljubljenske, kdo skrbi zanje in katere si želijo, tisti, ki jih še nimajo. Starostne skupine nisem izbiral, saj me je zanimalo za vse razreda naše šole. Tako sem anketiral kar 351 učencev in učenk.

3.1 TEŽAVE V PROCESU RAZISKOVANJA

Med anketiranjem sem naletel na nekaj manjših težav, ki pa niso preveč vplivale na izvajanje in rezultate anket. Težave so se pojavljale zaradi nebranja navodila (namesto polovice ankete, kot je bilo v navodilih, so reševali kar celo). Neresnost se je pokazala pri odgovarjanju na vprašanja v prvem delu, na drugo vprašanje (ali imaš hišnega ljubljenčka) so odgovorili z ne, pri petem vprašanju (ali poznaš to žival, ki jo imaš), pa so odgovorili z da. Kljub težavam v procesu raziskovanja menim, da sem dobil rezultate, ki kažejo na dejansko stanje.

3.2 OPIS RAZISKOVALNIH REZULTATOV

V tem poglavju navajam rezultate svoje ankete glede števila učencev s hišnimi ljubljenci in brez njih, katere hišne ljubljenske imajo oz. katere si želijo imeti. V nadaljevanju so statistično prikazani in interpretirani rezultati oz. odgovori anketiranih učencev. Anketni vprašalnik vsebuje vprašanja, na katera so odgovarjali učenci od drugega do devetega razreda anonimno. Za vprašanja je posebej prikazana statistika odgovorov s tabelarnim in grafičnim prikazom, postavljena hipoteza in interpretacija rezultatov. Na koncu vsakega vprašanja svoje hipoteze bodisi potrdim ali ovržem.

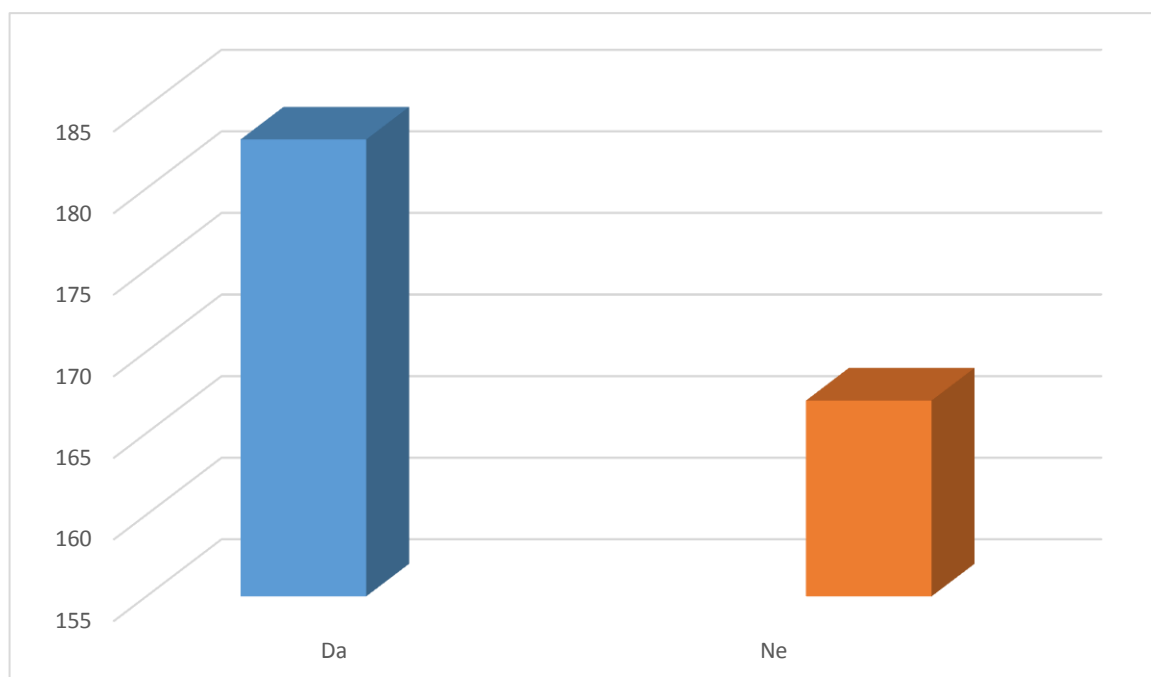
3.2.1 REZULTATI ANKET

V tem poglavju predstavljam rezultate vprašalnikov.

3.2.1.1 Ali imaš hišnega ljubljénčka

Odgovor	Število
Da	183
Ne	167

Tabela št. 1 prikazuje število učencev, ki imajo hišne ljubljénčke ali jih nimajo



Graf št. 1 prikazuje število učencev, ki imajo hišne ljubljénčke ali jih nimajo

Predvideval sem : Večina učencev naše šole ima hišne ljubljénčke.

Rezultati

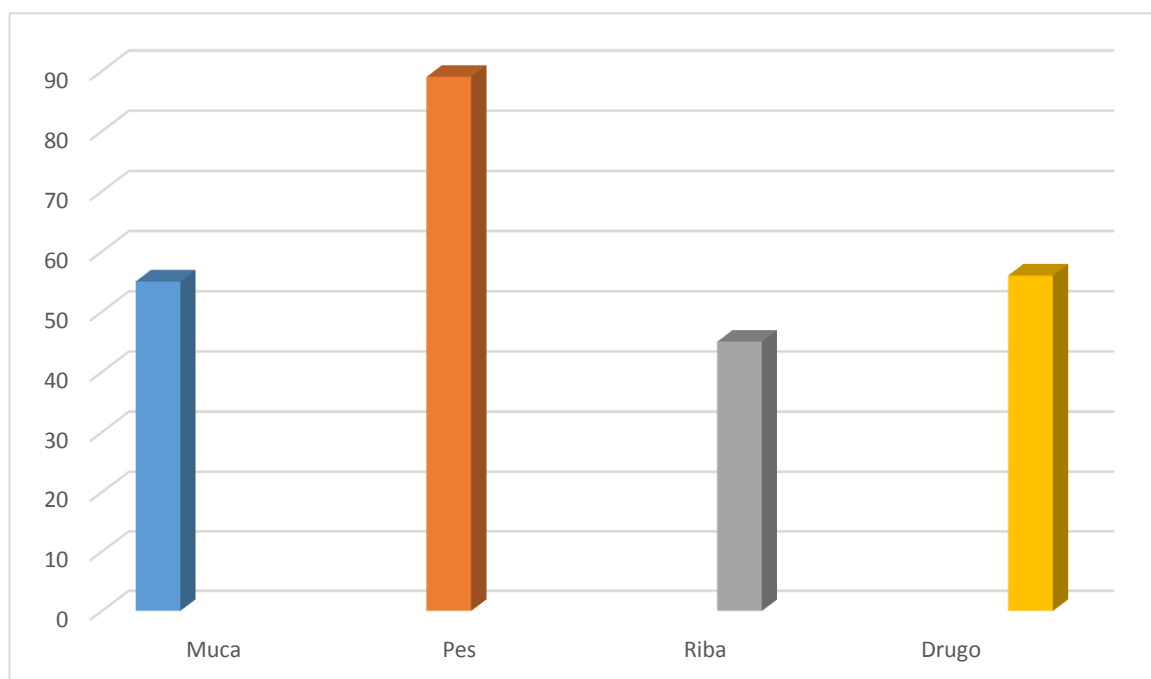
Rezultati ankete so pokazali, da večina učencev ima hišnega ljubljénčka.

Hipotezo sem torej potrdil.

3.2.1.2 Katerega hišnega ljubljénčka imaš?

Odgovor	Število
Muco	55
Psa	89
Ribo	45
Drugo	56

Tabela št. 2 prikazuje število posameznih domačih ljubljénčkov



Graf št. 2 prikazuje število posameznih domačih ljubljénčkov

Predvideval sem, da je najpogostejši ljubljénček mačka.

Rezultati

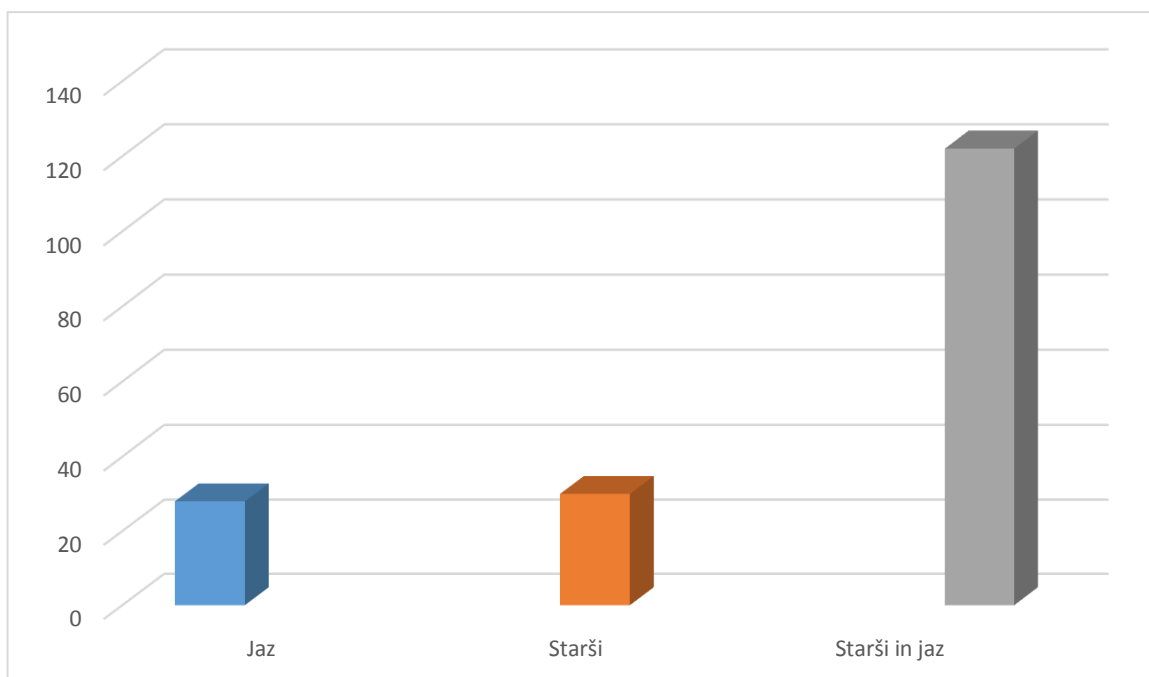
Rezultati ankete so pokazali, da je najpogostejši ljubljénček pes.

Hipotezo sem torej ovrgel.

3.2.1.3 Kdo se je odločal glede hišnega ljubljénčka?

Odgovor	Število
Jaz	28
Starši	30
Starši in jaz	122

Tabela št. 3 prikazuje, kdo se je večinoma odločal za hišnega ljubljénčka



Graf št. 3 prikazuje, kdo se je večinoma odločal za hišnega ljubljénčka

Predvideval sem, da so se za nakup živali učenci odločali v sodelovanju s starši.

Rezultati

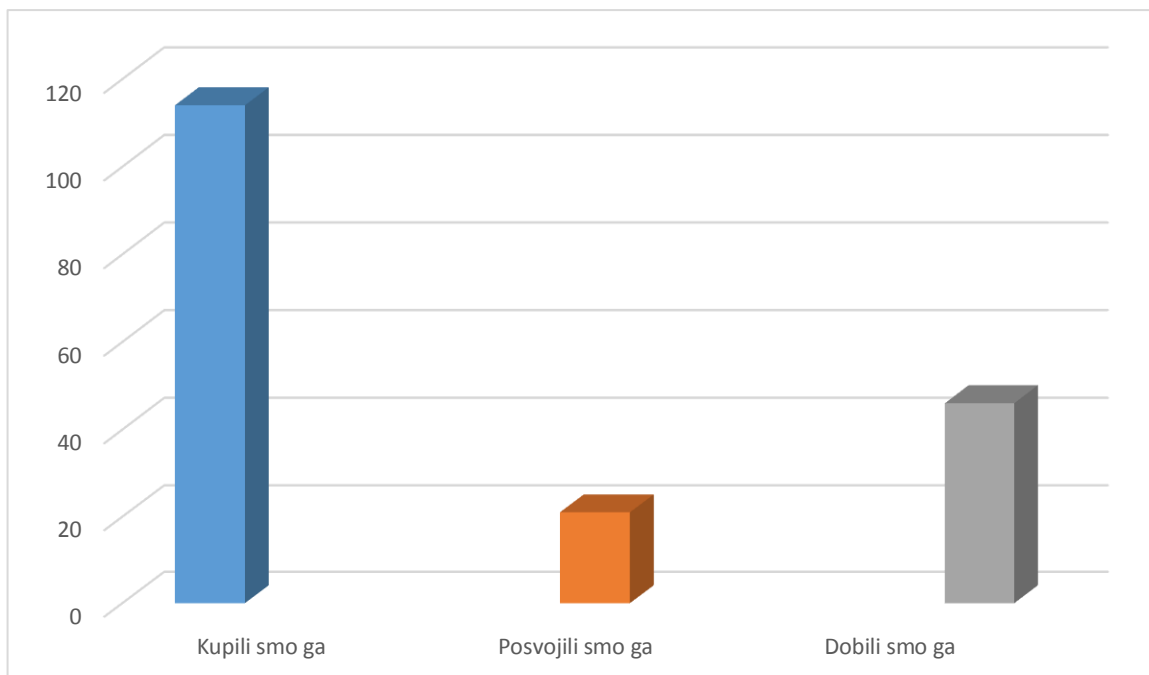
Rezultati ankete so pokazali, da so se odločali v sodelovanju s starši.

Hipotezo sem torej potrdil.

3.2.1.4 Kako ste prišli do hišnega ljubljénčka?

Odgovor	Število
Kupili smo ga.	114
Posvojili smo ga.	21
Dobili smo ga.	46

Tabela št. 4 prikazuje, na kakšen način so učenci dobili hišnega ljubljénčka



Graf št. 4 prikazuje, na kakšen način so učenci dobili hišnega ljubljénčka

Predvideval sem, da so ljubljénčka kupili.

Rezultati

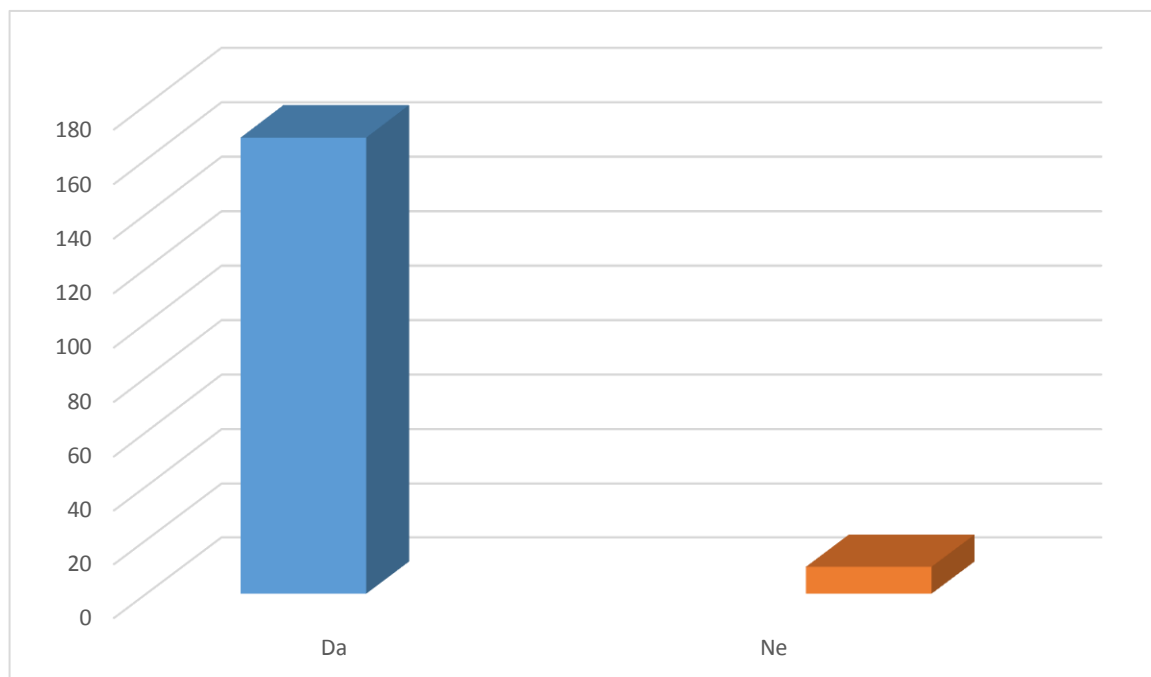
Rezultati ankete so pokazali, da so ljubljénčka kupili.

Hipotezo sem torej potrdil.

3.2.1.5 Ali redno skrbiš za hišnega ljubljénčka?

Odgovor	Število
Da	168
Ne	10

Tabela št. 5 prikazuje, koliko učencev redno skrbi za hišnega ljubljénčka



Graf št. 5 prikazuje, koliko učencev redno skrbi za hišnega ljubljénčka

Predvideval sem, da učenci redno skrbijo za ljubljénčka.

Rezultati

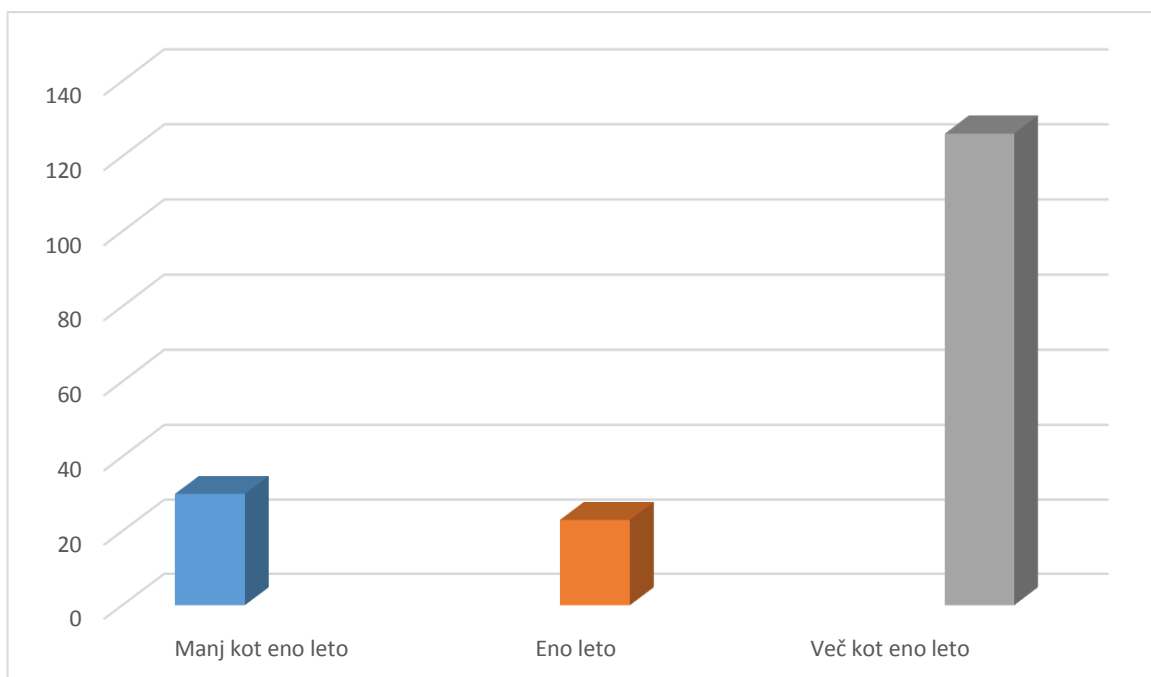
Rezultati ankete so pokazali, da učenci redno skrbijo za ljubljénčka.

Hipotezo sem torej potrdil.

3.2.1.6 Kako dolgo že imaš hišnega ljubljénčka?

Odgovor	Število
Manj kot eno leto	30
Eno leto	23
Več kot eno leto	126

Tabela št. 6 prikazuje, kako dolgo imajo učenci hišnega ljubljénčka



Graf št. 6 prikazuje, kako dolgo imajo učenci hišnega ljubljénčka

Predvideval sem, da imajo učenci hišnega ljubljénčka dlje kot eno leto.

Rezultati

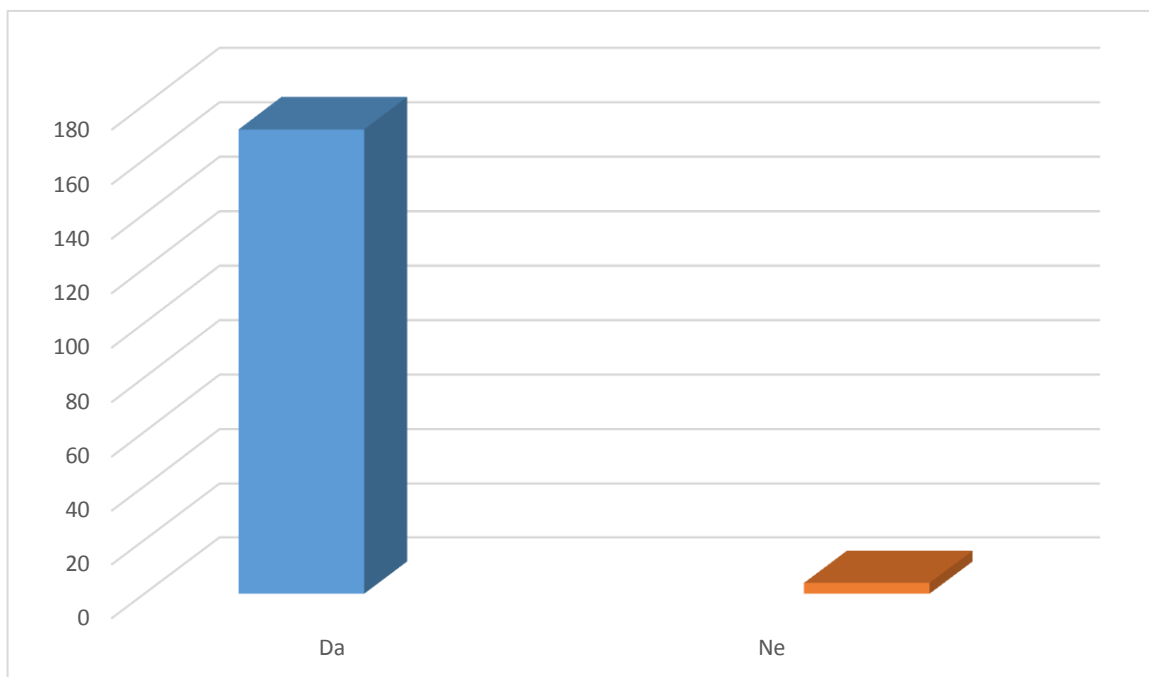
Rezultati ankete so pokazali, da imajo učenci hišnega ljubljénčka dlje kot eno leto.

Hipotezo sem torej potrdil.

3.2.1.7 Ali dobro poznaš to žival?

Odgovor	Število
Da	171
Ne	4

Tabela št. 7 prikazuje, ali učenci dobro poznajo hišnega ljubljénčka



Graf št. 7 prikazuje, ali učenci dobro poznajo hišnega ljubljénčka

Predvideval sem, da učenci poznajo ljubljénčka, ki ga imajo.

Rezultati

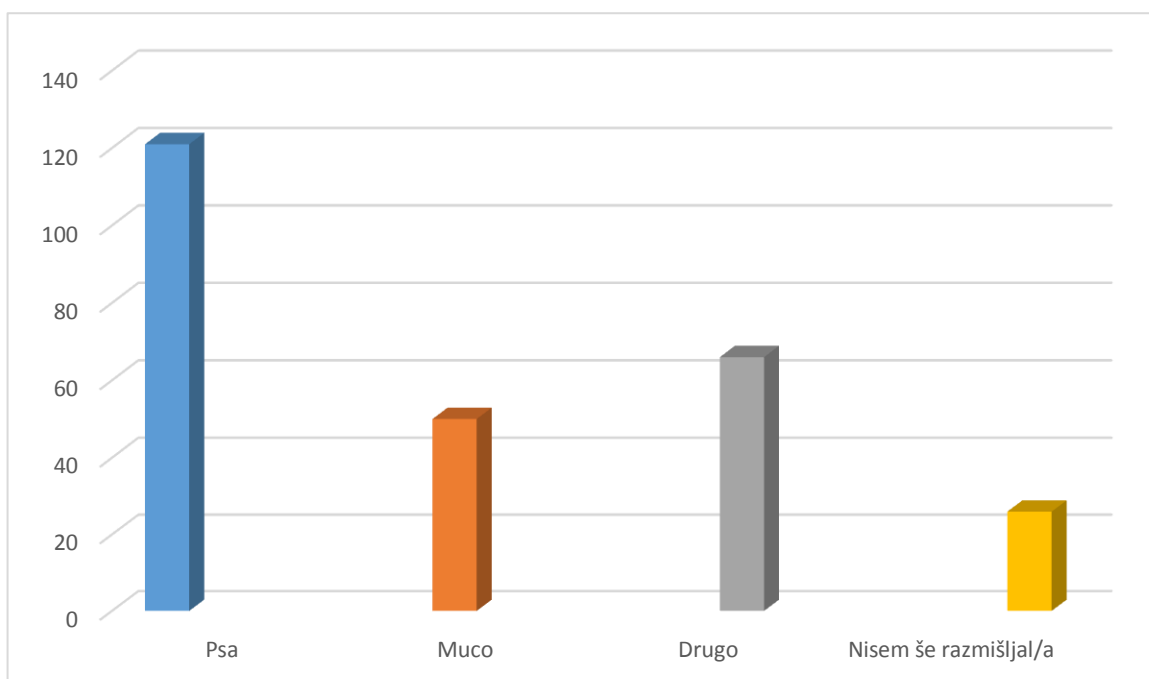
Rezultati ankete so pokazali, da učenci poznajo ljubljénčka, ki ga imajo.

Hipotezo sem torej potrdil.

3.2.1.8 Katerega hišnega ljubljénčka želiš imeti?

Odgovor	Število
Psa	121
Muco	50
Drugo	66
Nisem še razmišljaj/a	26

Tabela št. 8 prikazuje, kaj želijo učenci za hišnega ljubljénčka



Graf št. 8 prikazuje, kaj želijo učenci za hišnega ljubljénčka

Predvideval sem, da tisti, ki še ljubljénčka nimajo, želijo mačke.

Rezultati

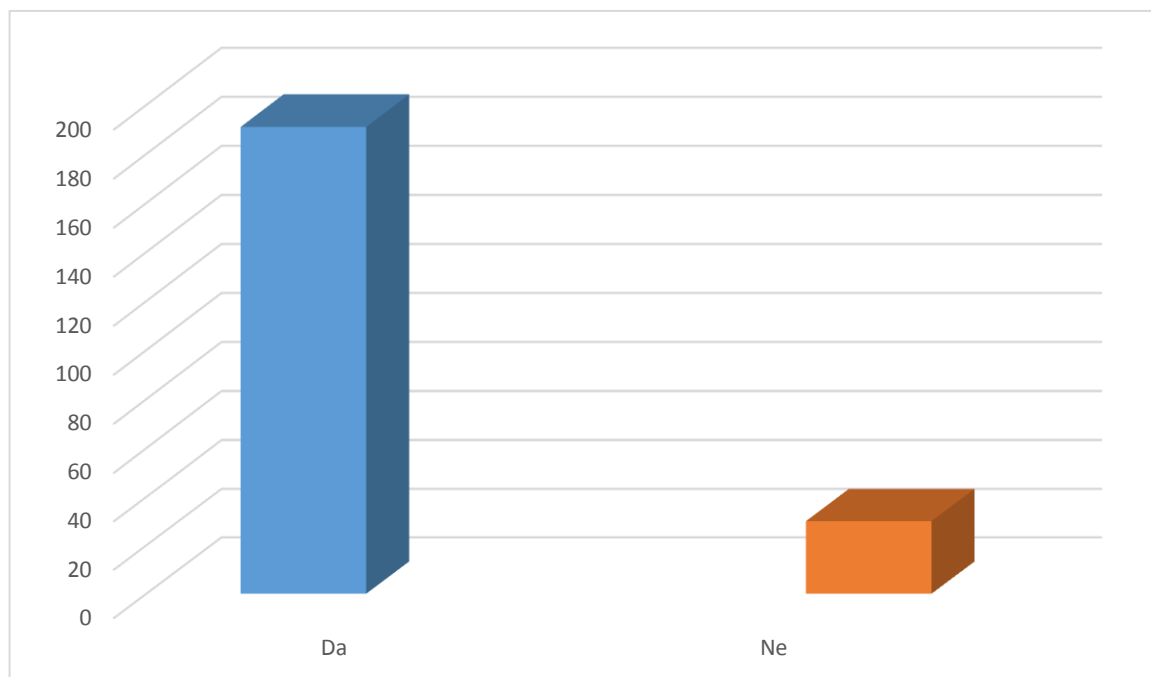
Rezultati ankete so pokazali, da si učenci, ki ljubljénčka nimajo, želijo psa.

Hipotezo sem torej ovrgel.

3.2.1.9 Ali veš, kako se skrbi za to žival, ki jo želiš imeti?

Odgovor	Število
Da	191
Ne	30

Tabela št. 9 prikazuje poznavanje hišnega ljubljénčka, ki ga želijo učenci imeti



Graf št. 9 prikazuje poznavanje hišnega ljubljénčka, ki ga želijo učenci imeti

Predvideval sem, da vedo, kako skrbeti za to žival, ki si jo želijo.

Rezultati

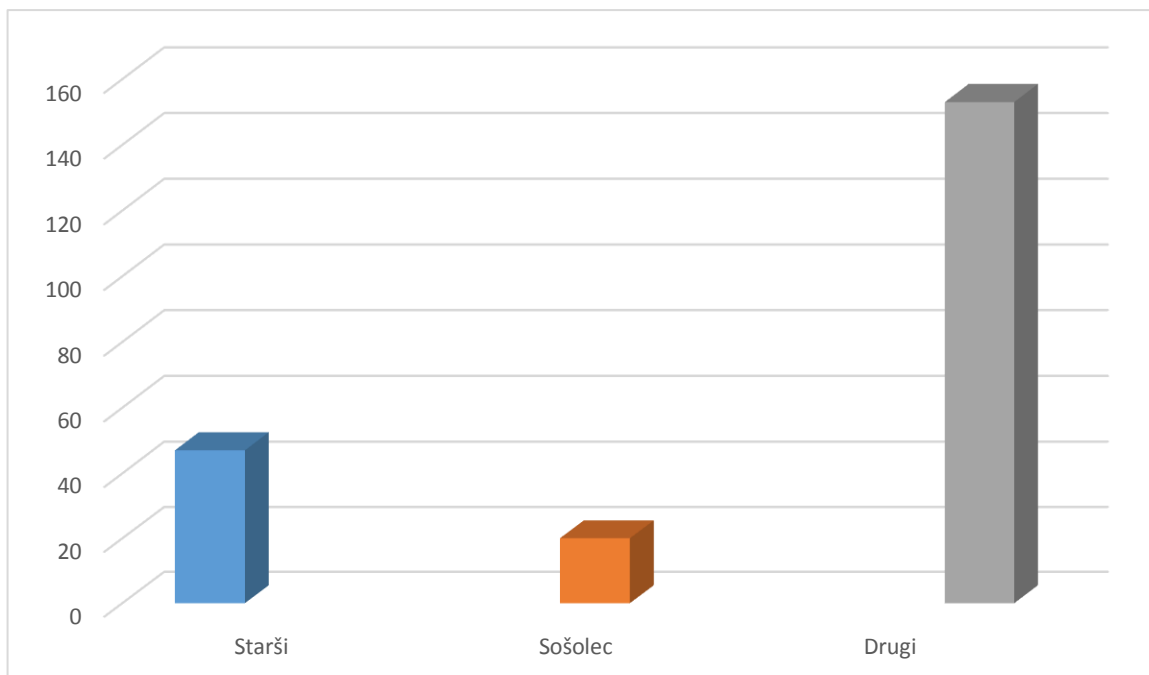
Rezultati ankete so pokazali, da učenci vedo, kako skrbeti za ljubljénčke, ki jih želijo imeti.

Hipotezo sem torej potrdil.

3.2.1.10 Kdo te je navdušil za to žival?

Odgovor	Število
Starši	47
Sošolec	20
Drugi	153

Tabela št. 10 prikazuje, kdo je navdušil učence za hišnega ljubljénčka



Graf št. 10 prikazuje, kdo je navdušil učence za hišnega ljubljénčka

Predvideval sem, da učence za hišne ljubljénke najbolj navdušijo sošolci.

Rezultati

Rezultati ankete so pokazali, da učence za hišne ljubljénke najbolj navdušijo drugi (ne starši, ne sošolci).

Hipotezo sem torej ovrgel.

3.2.2 SPLOŠNE UGOTOVITVE ANKETE

Glede na hipoteze, ki sem si jih postavil in so predstavljene v poglavju 1.2, lahko na kratko strnem svoje ugotovitve iz celotnega poglavja 3.2:

- Učenci naše šole imajo hišne ljubljence v veliki večini. Iz tega lahko sklepam, da so hišni ljubljenci zelo popularni med učenci naše šole.
- Najpogostejša žival pri učencih je pes, čeprav sem ugotovil, da so druge živali tudi zelo priljubljene.
- Za nakup hišnih ljubljencev so se učenci odločali skupaj s starši.
- Kljub temu da so posvojitve vedno bolj priljubljene, sem ugotovil, da so učenci naše šole večinoma hišne ljubljence kupili. Najmanj je bilo primerov, v katerih so hišne ljubljence dobili.
- Učenci za svoje ljubljence skrbijo redno. Vozijo jih na sprehode in hranijo, v primeru da imajo psa ali mačko.
- Ugotovil sem tudi, da ima večina učencev svoje ljubljence dlje kot eno leto. Če smo bolj natančni, ima kar 126 učencev hišnega ljubljence dlje kot eno leto, 30 učencev manj kot eno leto in 23 učencev eno leto hišnega ljubljence.
- Večina učencev meni, da dobro poznajo svoje hišne ljubljence.
- Učenci, ki še nimajo ljubljence, si najbolj želijo psa, saj je pes človekov najboljši prijatelj.
- Večina učencev, ki še nimajo ljubljence, upajo, da vedo, kako skrbeti za žival, ki jo želijo imeti.
- Večino učencev niso za žival navdušili niti starši niti prijatelji, temveč nekdo drug.

4. OBISK TRGOVINE Z MALIMI ŽIVALMI IN VETERINARJA

V okviru raziskovanja sem obiskal trgovino z malimi živalmi in veterinarja. Prilagam tudi obe anketi.

Veterinar – anketni vprašalnik

Ime in priimek veterinarja: Viktorija Lončar

Naziv, naslov veterinarske postaje: Zvitorepka d. o. o., Trnoveljska c. 2, 3000 C



Ali se strinjate z objavo vaših odgovorov v raziskovalni nalogi na razpisu Mestne občine Celje Mladi za Celje?

Da

Pes

1. Katero cepljenje priporočate?

Priporočam cepljenje nalezljivih bolezni, stekline, pasjega kužnega hepatitisa, pasje kuge in kužnega kašlja.

2. Kakšna oskrba je potrebna?

Potrebno je redno cepljenje, odpravljanje notranjih in zunanjih zajedavcev. Notranji zajedavci so trakulje in gliste, zunanji zajedavci pa bolhe in klopi.

3. Kako pogosto so redni pregledi?

Redni pregledi so vsaj enkrat letno za starejše paciente, za mlajše in kronične paciente pa pogosteje.

4. Kdaj je potrebno obiskati veterinarja?

Veterinarja je potrebno obiskati v primeru zastrupitve, težav z dihanjem, zasuka želodca, izgube zavesti, hude krvavitve in zloma.

5. Katere bolezni so pogoste?

Pogosta so kužna obolenja.

Mačka

1. Katero cepljenje priporočate?

Priporočam cepljenje proti nalezljivim boleznim: herpesu, mačji kugi in mačji levkozi.

2. Kakšna oskrba je potrebna?

Potrebno je redno cepljenje, odpravljanje notranjih in zunanjih zajedavcev.

Notranji zajedavci pri mačkah so trakulje in gliste, zunanji zajedavci so bolhe in klopi.

3. Kako pogosto so redni pregledi?

Redni pregledi se opravljajo enkrat letno, pri mladičkih in bolnikih pogosteje.

4. Kdaj je potrebno obiskati veterinarja?

Veterinarja je potrebno obiskati v primeru zastrupitve, težav z dihanjem, zasuka želodca, izgube zavesti, hude krvavitve in zloma.

5. Katere bolezni so pogoste?

Pogoste bolezni so mačja levkoza, notranji in zunanji zajedavci.

Druga vprašanja

Katere živali najpogosteje pripeljejo k vam?

Mačke in pse.

Ali ljudje po vaših opažanjih dobro skrbijo za hišne ljubljence?

Ljudje vedno bolj skrbijo za svoje ljubljence.

Kaj bi svetovali v zvezi z ravnanjem s hišnimi ljubljenci?

Psi se morajo šolati, svetujem preventivne preglede, kakovost hrane glede na potrebe živali in zavarovanje psov.

Trgovina – anketni vprašalnik

Ime, naslov trgovine:

ARM. d. o. o., Linhartova ulica 20, 3000 Celje

Ali se strinjate z objavo vaših odgovorov v raziskovalni nalogi na razpisu Mestne občine Celje - Mladi za Celje?

Da

1. Katere hišne ljubljence prodajate v trgovini?

Prodajamo glodavce, ribe, ptice, kuščarje in kače.

2. Katerih hišnih ljubljencev največ prodate?

Ribic.

3. Ali se vam zdi, da ljudje veliko vedo o živalih, ki jih želijo kupiti?

Da, pridejo že zelo obveščeni.

4. Kaj razen živali v trgovini še prodajate?

Hrano, ovratnice, šampone, igrače, povodce in pripomočke za nego.

5. Kaj svetujete ljudem ob nakupu hišnega ljubljence?

Primerno hrano in primeren prostor.

6. Kaj je karantena in zakaj so živali v karanteni?

Izoliran prostor, da se vidi, ali so živali zdrave.

7. Kako dobite živali?

Kupimo jih pri rejcih.

6. ZAKLJUČEK

Spoznal sem, da so hišni ljubljenci med učenci naše šole zelo priljubljeni in da znajo učenci odgovorno ravnati z njimi.

Vesel sem, ko tudi na sprehodih opazim, da ima večina ljudi pse na povodcu. Še vedno pa opažam precej psov, ki niso na povodcu, kar lahko vodi do nesreče pri majhnih otrocih, ki bi se s temi psi igrali.

Hišni ljubljenci so želja veliko otrok. Nekateri so navdušeni nad malimi kosmatinci, drugi nad pticami ali ribicami. V vsakem primeru je odgovornost odraslih, da ocenijo, ali je otrok sposoben skrbeti za hišnega ljubljencega in katera žival bi bila najprimernejša.

Skrb za živali je ob pravilnem pristopu lahko pomemben vzgojni pripomoček. Hišni ljubljenci bo v otroku razvijal njegov čut za odgovornost in za potrebe drugih, vsem v družini pa bo prinesel veliko veselja in koristno preživetega prostega časa.

7. LITERATURA

Knjižni viri:

- Sabati-Šuster, Andreja. (2008). Mačke. Tržič : Učila International.
- Spadafori, Gina. (2013). Psi za telebane. Ljubljana: Pasadena.
- Gutjan, Axel. (2007). Akvarijske ribe. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Jerič, Rihard. (2001). V svetu akvaristike. Ljubljana: Kmečki glas.
- Hegewald- Kawich, Horst. (2007). Pasma psov. Olševk: Narava
- Lukanc, Samo, idr. (1998). Sladkovodni akvarij. Celje: II. osnovna šola
- Esenko, Ivan. (2014). Kako živijo glodavci. Ljubljana: Okaši.
- Toft, Barbara. (2016). Popolni vodnik po svetu živali. Tržič: Učila International.
- Niemann, Hildegard. (2007). Papige skobčevke. Ljubljana: Mladinska knjiga
- Strmčnik, Tina. Pikapolonica kot prvi hišni ljubljencek. (10. 11. 2016). Celje: Novi tednik.

Internetni viri:

- <http://zivotinjice.blogger.ba/arhiva/2009/04/20/2032401>, uporabljeno dne 3. 10. 2017.
- https://sites.google.com/site/tnsljubiteljizivali/_/rsrc/1472871650820/glodalci/vrste/MO%20NGOLSKI%20SKAKA.jpg , uporabljeno dne 3. 10. 2017.
- <https://www.iskreni.net/prosti-cas/zivali/1697-kako-izbrati-najprimernejso-zival-za-svojega-otroka.html> , uporabljeno dne 19. 2. 2018.

8. PRILOGE

- Veterinar – anketni vprašalnik
- Trgovina – anketni vprašalnik
- Anketa o hišnih ljubljenceh

ANKETA O HIŠNIH LJUBLJENČKIH

Sem učenec osmega razreda in izvajam anketo o hišnih ljubljenceh. Prosim te, da rešiš anketo.
Hvala.

Marko

Spol ž M



1. Razred: _____

2. Ali imaš hišnega ljubljencega

- a) Da b) Ne

Če si pri prejšnjem vprašanju obkrožil/a NE, prosim, nadaljuj pri vprašanju številka 9.

Če si pri prejšnjem vprašanju obkrožil/a DA, prosim, nadaljuj pri naslednjem vprašanju vse do vključno vprašanja številka 8.

3. Katerega hišnega ljubljencega imaš?

- a) Muco b) Psa c) Ribo d) Drugo: _____



4. **Kdo se je odločal glede hišnega ljubljénčka?**

- a) Jaz b) Starši c) Starši in jaz

5. **Ali ste hišnega ljubljénčka kupili ali posvojili?**

- a) Kupili b) Posvojili c) Dobili

6. **Ali redno skrbiš za hišnega ljubljénčka?**

- a) Da b) Ne

7. **Kako dolgo že imaš hišnega ljubljénčka?**

- a) Manj kot eno leto b) Eno leto c) Več kot eno leto

8. **Ali dobro poznaš to žival?**

- a) Da b) Ne

9. **Katerega hišnega ljubljénčka želiš imeti?**

- a) Psa b) Muco c) Drugo: _____
č) Nisem še razmišljal/a

10. **Ali veš, kako se skrbi za to žival, ki jo želiš imeti?**

- a) Da b) Ne

11. **Kdo te je navdušil za to žival?**

- a) Starši b) Sošolec c) drugi: _____

Veterinar – anketni vprašalnik

Ime in priimek veterinarja: _____

Naziv, naslov veterinarske postaje: _____

Ali se strinjate z objavo vaših odgovorov v raziskovalni nalogi na razpisu Mestne občine Celje - Mladi za Celje?

Pes

6. Katero cepljenje priporočate? _____

7. Kakšna oskrba je potrebna? _____

8. Kako pogosto so redni pregledi? _____

9. Kdaj je potrebno obiskati veterinarja? _____

10. Katere bolezni so pogoste? _____

Mačka

1. Katero cepljenje priporočate? _____

2. Kakšna oskrba je potrebna? _____

3. Kako pogosto so redni pregledi? _____

4. Kdaj je potrebno obiskati veterinarja? _____

5. Katere bolezni so pogoste? _____

Druga vprašanja:

Katere živali najpogosteje pripeljejo k vam?

Ali ljudje po vaših opažanjih dobro skrbijo za hišne ljubljence?

Kaj bi svetovali v zvezi z ravnanjem s hišnimi ljubljenci?

Trgovina - anketni vprašalnik

Ime, naslov trgovine: _____

Ali se strinjate z objavo vaših odgovorov v raziskovalni nalogi na razpisu Mestne občine Celje - Mladi za Celje?

8. Katere hišne ljubljence prodajate v trgovini? _____

9. Katerih hišnih ljubljencev največ prodate? _____

10. Ali se vam zdi, da ljudje veliko vedo o živalih, ki jih želijo kupiti? _____

11. Kaj razen živali v trgovini še prodajate? _____

12. Kaj svetujete ljudem ob nakupu hišnega ljubljence? _____

13. Kaj je karantena in zakaj so živali v karanteni? _____

14. Kako dobite živali? _____